

VAMMAISEN HENKILÖN LIIKKUMISEN TUKI

Vammaispalvelut Myöntämisperusteet

Vammaisen henkilön liikkumisen tuella tarkoitetaan niitä tukitoimia, joita vammaisen henkilö voi saada kodin ulkopuolisen liikkumisensa mahdollistamiseksi. Vammaisen henkilön liikkumisen tuki on vammaispalvelulain mukainen palvelu.

Vammaisen henkilön liikkumisen tuen myöntämiseksi asiakkaan on oltava vammaispalvelulain 2 § mukainen vammaisen henkilö eli täytettävä seuraavat myöntämisperusteet:

- Asiakas tarvitsee vamman tai sairauden aiheuttaman pitkäaikaisen fyysisen, kognitiivisen, psyykkisen, sosiaalisen tai aisteihin liittyvän toimintarajoitteen johdosta välttämättä apua tai tukea tavanomaisessa elämässä.
- Muussa kuin vammaispalvelulaissa (675/2023) tarkoitetut palvelut eivät ole asiakkaan yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä. Vammaisen henkilön palvelut järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain (1301/2014), terveydenhuoltolain (1326/2010), ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista annetun lain (980/2012), varhaiskasvatuslain (540/2018), perusopetuslain (628/1998) tai muun ensisijaisen lain perusteella.
- Asiakkaan toimintarajoitteesta johtuva välttämätön avun ja tuen tarve poikkeaa kyseessä olevaan elämäntavoiheeseen tavanomaisesti kuuluvasta avun ja tuen tarpeesta.

Lisäksi asiakkaan on täytettävä seuraavat palvelukohtaiset myöntämisperusteet:

- Asiakkaalla on toimintarajoitteensa vuoksi erityisiä vaikeuksia liikkumisessa, ja hän ei pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Kohtuullinen liikkumisen tuki

Myöntämisperusteet täyttävällä vammaisella henkilöllä on oikeus saada tarvitsemansa kohtuullinen liikkumisen tuki. Kohtuullisuusarvioinnissa otetaan huomioon muun muassa vammaisen henkilön yksilöllinen liikkumisen tarve, matkojen pituus ja tarkoitus, matkojen määrä ja se, missä paikkakunnan tai alueen asukkaat tavanomaisesti asioivat ja liikkuvat. Kohtuullisuusarviointi tehdään sekä vammaisen henkilön yksilöllisen tuen tarpeen että kustannusten näkökulmasta.

Päätös myönnettävästä liikkumisen tuesta tehdään perustuen kokonaisvaltaiseen arvioon hakijan yksilöllisestä tuen tarpeesta sekä haettujen matkojen määrän ja alueellisen laajuuden kohtuullisuudesta. Päätöstä palvelusta ei voida perustaa yksistään kustannusten kohtuullisuuteen.

Kuljetuspalvelu ja lisäpalvelut

Vammaisen henkilön liikkumisen tuki voidaan toteuttaa muun muassa kuljetuspalveluna tai kuljetuspalvelun ja julkisen joukkoliikenteen yhdistelmänä. Kuljetuspalveluun sisältyy asiakkaalle palvelupäätöksessä myönnettyt matkat, sekä taksikuljettajan tavanomainen avustaminen (kyytiin ja sieltä pois nouseminen, apuvälineiden saaminen kyytiin ja sieltä pois, kantamusten kanssa avustaminen, tarvittaessa avustaminen esim. kodin ulko-ovelle). Kuljetuspalveluun voidaan myöntää lisäpalveluina saattajapalvelu, avustamislisä, vakiotaksioikeus, invataksioikeus ja yksilömatka. Lisäpalveluille on erikseen määritellyt myöntämisperusteet:

- **Saattajapalvelu:** asiakkaalle voidaan myöntää kuljetuspalvelun oheen saattajapalvelu, jos asiakas tarvitsee tavanomaista avustamista enemmän apua pystyäkseen käyttämään kuljetuspalvelua.
- **Invataksioikeus:** asiakkaalle voidaan myöntää invataksioikeus, jos asiakas ei pysty käyttämään tavallista taksia edes avustettuna.
- **Avustamislisä:** asiakkaalle voidaan myöntää oikeus taksin perimään avustamislisään, jos asiakkaalla on invataksioikeus ja asiakas tarvitsee matkan yhteydessä avustamista, joka poikkeaa kuljetuspalveluun kuuluvasta tavanomaisesta avustamisesta.
- **Vakiotaksioikeus:** vakiotaksioikeudella tarkoitetaan oikeutta käyttää matkoihin samaa, asiakkaan valitsemaa taksinkuljettajaa. Asiakkaalle voidaan myöntää vakiotaksioikeus tilanteessa, jossa hän vammansa, sairautensa tai toimintarajoitteensa vuoksi ei muutoin pystyisi tosiasiallisesti käyttämään hänelle myönnettyä liikkumisen tukea ja kuljetuspalvelua ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.
- **Yksilömatka:** yksilömatkalla tarkoitetaan asiakkaan kuljetusten järjestämistä yksilökuljetuksina ryhmäkuljetusten sijaan. Asiakkaalle voidaan myöntää yksilömatkoja silloin, kun asiakas ei sovellu toimintarajoitteensa vuoksi kulkemaan ryhmäkuljetuksessa (esimerkiksi tilanteessa, jossa asiakkaan oma tai muiden terveys tai turvallisuus vaarantuu, jos kyydissä on muita matkustajia).